

CQI เรื่อง การผูกมัดด้วยผ้า Restrain

แนวคิดที่มาของการจัดทำ

เนื่องจากเด็กผู้ป่วยชายในปัจจุบัน จะพบว่า มีการรับผู้ป่วยที่มีปัญหาทางด้านสุขภาพจิต การรับรู้ที่เปลี่ยนแปลง ที่เกิดจากการเจ็บป่วยทางกายเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็น ผู้ป่วยAlcoholic with drawal ,Alcoholic psychosis,psychosis , schizophrenia ในระหว่างการพักรักษาเจ้าหน้าที่ในเด็กจะพบปัญหาในเรื่องการดูแล ทั้งนี้เพราะผู้ป่วยจะมีปัญหา ทั้งการหลุดลุ่ยหลุดนั้งที่เสี่ยงต่อการตกเตียง การเดินวนวายรอบกวนผู้ป่วยที่พักรักษาหรือญาติ ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายทั้งต่อผู้ป่วยและญาติ การกระโดดออกทางระเบียงด้านหลัง การเดินออกจากตึก จึงจำเป็นต้องมีการผูกมัดผู้ป่วย ซึ่งการผูกมัดผู้ป่วยเป็นกิจกรรมการพยาบาลที่ใช้กับผู้ป่วยที่มีพฤติกรรมที่ทำให้เกิดอุปสรรคหรือการขัดขวางการรักษาของผู้ป่วยที่กระทำเป็นกิจวัตรในโรงพยาบาลเพื่อควบคุมพฤติกรรมรุนแรงและป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นต่อตัวผู้ป่วยและผู้อื่น ซึ่งอาจทำให้เกิดการบาดเจ็บและอุบัติเหตุแก่ผู้ป่วยได้ ดังนั้นการผูกมัดที่ถูกวิธีและมีแนวปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกันของพยาบาลจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยลดอันตรายดังกล่าวได้ ทางตึกผู้ป่วยชายยึดมั่นในนโยบายที่จะให้การดูแลผู้ป่วยที่จำเป็นจะต้องใช้การ ผูกมัดอย่างระมัดระวังและเหมาะสม โดยผู้ปฏิบัติทุกคนตระหนักว่าการผูกมัดมีผลกระทบต่ออิสรภาพส่วนบุคคล และอาจจะเป็นการละเมิดสิทธิที่จะปฏิเสธการรักษาของผู้ป่วย อย่างไรก็ตามมีบางสถานการณ์ที่การ ผูกมัดอาจมีความจำเป็นเพื่อให้การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการผูกมัดผู้ป่วยเป็นไปอย่างถูกต้อง และไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

การผูกมัดเป็นการจำกัดการเคลื่อนไหว โดยการใช้วัสดุอุปกรณ์ ที่ดัดแปลงมาใช้ในการผูกมัดผู้ป่วยไว้กับเตียง เพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่น (Joint Commission Resources Mission,2002)

การผูกมัดหมายถึง การใช้ผ้าผูกข้อมือ ข้อเท้า และหรือลำตัวของผู้ป่วย เพื่อเป็นการจำกัดการเคลื่อนไหว ไม่ให้ผู้ป่วยใช้แขนขา ทำอันตรายตัวเอง ผู้อื่นและสิ่งของ โดยที่การผูกมัดจะใช้เป็นวิธีสุดท้ายหากใช้วิธีการพยาบาลอื่นๆแล้วไม่ได้ผล (กลยา ภักดีมงคล,2541)

กล่าวโดยสรุป การผูกมัดหมายถึง การจำกัดการเคลื่อนไหวทุกส่วนของร่างกาย หรือเพียงบางส่วนของผู้ป่วยที่มีพฤติกรรมรุนแรง และไม่ให้ความร่วมมือในการรักษา โดยใช้อุปกรณ์ที่มีการเตรียมสำหรับใช้ผูกมัดผู้ป่วย เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นต่อตัวผู้ป่วย ทีมการรักษา หรือต่อบุคคลอื่นๆ โดยจะเลือกใช้การผูกมัดเป็นวิธีสุดท้ายหากใช้วิธีการพยาบาลอื่นๆแล้วไม่ได้ผล

ข้อบ่งชี้ในการผูกมัด

จากการศึกษาพบว่าข้อบ่งชี้ในการผูกมัดมีดังนี้

1. ใช้เมื่อผู้ป่วยมีพฤติกรรมรุนแรงควบคุมตนเองไม่ได้ มีอาการสับสนหรือผู้ป่วยโรคทั่วไปที่ไม่รู้สึกตัวไม่ให้ความร่วมมือในการรักษา เช่น ดึงสายให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ สายให้อาหารทางสายยาง
2. ใช้ในภาวะฉุกเฉินเพื่อป้องกันไม่ให้อุปกรณ์ทำร้ายตนเองและผู้อื่น
3. ใช้เพื่อป้องกันการทำลายสิ่งของภายในหอผู้ป่วย เนื่องจากมีพฤติกรรมรุนแรง
4. ใช้ป้องกันการทำร้ายตนเองในผู้ป่วยที่ไม่ค่อยสนองต่อการรักษาด้วยวิธีอื่น หรือเมื่อญาติผู้ป่วยร้องขอ
5. เพื่อให้ผู้ป่วยทั่วไปได้พักผ่อน หรือผู้ป่วยจิตเวชที่เดินไปมาได้พัก

ทางศึกษาผู้ป่วยชายได้ศึกษาค้นคว้าวรรณกรรม Restrain ขึ้นมาเพื่อใช้ในการผูกมัด แต่เมื่อใช้ไปในระยะเวลาหนึ่งก็พบว่ามีปัญหาในการเลื่อนหลุดบ่อยครั้ง ส่งผลให้สูญเสียเวลาและทรัพยากรบุคคลในการดูแลผู้ป่วยจากปัญหาที่เกิดขึ้นทางหน่วยงานได้ วิเคราะห์ปัญหาค้นหาสาเหตุพร้อมทั้งแนวทางแก้ไข จึงมีแนวคิดในการสร้างอุปกรณ์ที่ใช้ผูกมัดผู้ป่วยที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ไม่ก่อให้เกิดผลเสียกับผู้ป่วย เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยอาศัยการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด การประเมินผู้ป่วยอย่างถูกต้องและการผูกมัดผู้ป่วยด้วยอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพและจัดทำเป็นมาตรฐานใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นการสอดคล้องในการพัฒนาคุณภาพการบริการพยาบาลของโรงพยาบาลซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้การพยาบาลโดยยึดหลักผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางและเพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการบริการอย่างพึงพอใจสูงสุดในการรักษาพยาบาล จึงได้ปรับปรุงจาก Restrain เดิมมาเป็น นวัตกรรม “ถุงมือล่อมรัก” โดยใช้กระบวนการพยาบาลตามมาตรฐานวิชาชีพเพื่อให้ผู้ป่วยปลอดภัยและไม่ให้มีภาระแทรกซ้อนที่สามารถป้องกันได้ รวมทั้งสร้างความพึงพอใจแก่ผู้มารับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่ทางการพยาบาลกับญาติที่มาดูแลผู้ป่วย

2.วัตถุประสงค์

1. เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการเลื่อนหลุดซึ่งอาจก่ออันตรายต่อตัวผู้ป่วยเอง รวมถึงผู้ป่วยข้างเตียงและญาติ
2. เพื่อลดอุบัติเหตุที่สามารถป้องกันได้จากผู้ป่วยที่ระดับความรู้สึกตัวเปลี่ยนแปลง เช่น ตกเตียง
3. เพื่อเป็นการรักษา โดยการใช้การผูกยึดเพื่อทำให้ผู้ป่วยสงบ ในระยะที่ผู้ป่วยมีพฤติกรรมรุนแรง ควบคุมตนเองไม่ได้ และมีแนวโน้มเป็นอันตรายต่อผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม
4. เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์พยาบาลกับญาติที่มาดูแลผู้ป่วย

Plan

มีการค้นหาสาเหตุของการเลื่อนหลุดจากการผูกยึดผู้ป่วยที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง จากการเฝ้าสังเกตในผู้ป่วยแต่ราย พบว่า ผู้ป่วยถูกผูกยึดที่มีปัญหาผ้า Restrain เลื่อนหลุด มีสาเหตุจากการใช้นิ้วมือที่เป็นอิสระมาช่วยในการแกะปมให้คลายทำให้หลวมขึ้นและง่ายแก่การเลื่อนหลุด เมื่อค้นพบสาเหตุดังกล่าวแล้ว จึงได้นำมาคิดค้นหาวิธีในการจำกัดการเคลื่อนไหวของนิ้วมือ

ภาพแสดง การผูกยึดผู้ป่วยด้วยผ้า restrain ก่อนการปรับเปลี่ยน

Do

เมื่อค้นพบสาเหตุแห่งการเลื่อนหลุด ได้คิดค้นปรับปรุงผ้า Restrain จากเดิมที่มีอยู่ มาเพิ่มเติมเป็นถุงมือใช้ในการสวมเพื่อจำกัดการเคลื่อนไหวของนิ้วมือ เพื่อมิให้ง่ายต่อการแกะปมผ้า ดังรูป

Check

ผลจากการนำมาใช้ในการผูกมัดผู้ป่วยในระยะเวลา 4 เดือนคือ เดือน เมษายน, พฤษภาคม, มิถุนายน และกรกฎาคม พบว่า ผู้ป่วยที่มีการผูกมัดจำนวน 12 รายไม่มีการเลื่อนหลุดหลังจากการทดลองใช้ และไม่มี การเกิดบาดแผลที่เกิดจากการเสียดสีบริเวณที่ผูกมัด

ภาพแสดง การผูกมัดผู้ป่วยด้วยนวัตกรรม “ถุงมือล่อมรัก”

Action

เมื่อมีผู้ป่วยที่มีข้อบ่งชี้ต้องได้รับการผูกมัด ให้ปฏิบัติตามแนวทางการดูแลผู้ป่วยผูกมัด โดยมีคำสั่งจาก แพทย์ในใบคำสั่งการรักษาให้ผูกมัดผู้ป่วยได้ กรณีที่มีญาติต้องได้รับความยินยอมจากญาติเป็นลายลักษณ์ อักษร เมื่อจะผูกมัดมีการแจ้งให้ญาติทราบและนำถุงผ้าRestrain มาใช้ในการผูกมัด เจ้าหน้าที่มีการเฝ้า ระวังอย่างใกล้ชิด ทั้งการประเมินผู้ป่วย การปรับเปลี่ยนท่านอน และ ตำแหน่งที่มีการผูกมัดเพื่อป้องกันการ เกิดภาวะแทรกซ้อน ที่อาจเกิดขึ้นได้ ทั้งแผลกดทับ และการเสียดสีจนเกิดบาดแผลบริเวณที่ผูกมัด หลังจาก ทำการผูกมัดผู้ป่วยแล้ว พยาบาลต้องให้การดูแลและเขียนลงในใบบันทึกทางการพยาบาลให้ครบถ้วน สมบูรณ์

วิธีการพยาบาลในการผูกมัดผู้ป่วย

การพยาบาลผู้ป่วยก่อนการผูกมัด

เมื่อพยาบาลสามารถประเมินได้ว่าผู้ป่วยกำลังจะแสดงพฤติกรรมรุนแรง ซึ่งมีวิธีการช่วยเหลือด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งวิธีการช่วยเหลือผู้ป่วยที่มีพฤติกรรมรุนแรงก่อนจะใช้การผูกมัด ดังนี้

1. การใช้คำพูดเพื่อให้สติและความมั่นใจแก่ผู้ป่วย
2. การใช้ยาพยาบาลต้องชี้แจงให้ผู้ป่วยทราบว่าการรับประทานยาจะช่วยหยุดพฤติกรรมรุนแรงป้องกันผู้ป่วยทำร้ายตนเองและผู้อื่น

การตัดสินใจในการผูกมัดผู้ป่วยโดย แพทย์ผู้ดูแลผู้ป่วย แต่ในสถานการณ์ฉุกเฉินพยาบาลวิชาชีพผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสามารถตัดสินใจผูกมัดผู้ป่วยได้ โดยจะต้องเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรและในการผูกมัดต้องคำนึงถึงความเป็นบุคคลและศักดิ์ศรีของผู้ป่วยไม่ทำให้ผู้ป่วยรู้สึกถูกละเมิดและรายงานแพทย์ทราบ พร้อมทั้งเขียนบันทึกทางการพยาบาล

การพยาบาลขณะใช้การผูกมัด

การพยาบาลขณะใช้การผูกมัดมีความจำเป็นอย่างมากเนื่องจากการจำกัดสิทธิเสรีภาพของผู้ป่วยและอาจก่อให้เกิดความไม่สุขสบายทางร่างกายและจิตใจ

แนวทางในการให้การพยาบาลผู้ป่วยขณะใช้การผูกมัดพอสรุปได้ดังนี้

1. เมื่อมีการผูกมัดผู้ป่วยไว้กับเตียงต้องเอาไม้กั้นเตียงขึ้นทุกครั้ง
2. สร้างสัมพันธภาพโดยการพูดคุยใช้เทคนิคการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้ป่วยเพื่อการรักษา
3. การพยาบาลขณะใช้การผูกมัดต้องคำนึงความปลอดภัยของผู้ป่วยมากที่สุดเมื่อมีการผูกมัดต้องบอกผู้ป่วยและให้เกียรติผู้ป่วยเสมอ
4. ต้องมีคำสั่งแพทย์เป็นลายลักษณ์อักษรในการผูกมัดผู้ป่วยโดยระบุ เวลา เหตุผล และมีการตรวจเยี่ยมผู้ป่วยทุก 1 ชั่วโมง หลังจากที่มีการสั่งให้ผูกมัด
5. แจ้งให้ญาติทราบถึงเหตุผลของการผูกมัดและเซ็นใบยินยอมในใบยินยอมการรักษา

6. ต้องมีเจ้าหน้าที่ตรวจเยี่ยมและเช็คสัญญาณชีพและเปลี่ยนท่าผู้ป่วยทุก 2 ชั่วโมง(แล้วแต่ประเภทของผู้ป่วย) สังเกตสีผิวหนัง ปลดการผูกยึดให้หลวมและปลดปล่อย แขนหรือขาข้างใดข้างหนึ่งชั่วโมงละครั้ง เพื่อให้ผู้ป่วยได้ใช้แขนหรือขาข้างนั้น
7. ต้องให้ผู้ป่วยได้ปัสสาวะหรืออุจจาระตามที่ผู้ป่วยต้องการหรืออย่างน้อยทุก 4 ชั่วโมง
8. ให้ผู้ป่วยได้รับประทานอาหารในเวลาปกติ และต้องมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลตลอดเวลารับประทานอาหาร ถ้าผู้ป่วยไม่ยอมรับประทานน้ำและอาหาร และมีแนวโน้มจะขาดน้ำและสารอาหาร ต้องรายงานแพทย์เพื่อให้สารน้ำสารอาหารทางหลอดเลือด
9. ผู้ป่วยต้องได้รับยาตามแผนการรักษา
10. อนุญาตให้ผู้ป่วยร่วมกิจกรรมที่ผู้ป่วยต้องการ

ข้อบ่งชี้ในการปลดปล่อยผู้ป่วยจากการผูกยึด

ผู้ที่ถูกปลดปล่อยจากการผูกยึดจะต้องเป็นผู้ที่สามารถควบคุมพฤติกรรมของผู้ป่วยได้ ไม่มีพฤติกรรมที่จะทำร้ายตนเองหรือผู้อื่น หรือรบกวนต่อสิ่งแวดล้อมในการรักษา ซึ่งการปลดปล่อยผู้ป่วยจากการผูกยึดจะต้องประเมินจากความต้องการของผู้ป่วย และจากการตัดสินใจของพยาบาล เมื่อเห็นว่าอาการของผู้ป่วยดีขึ้น และควรจะมีการรายงานแพทย์ก่อนปลดปล่อยผู้ป่วยเนื่องจากแพทย์จะต้องมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของกระบวนการผูกยึด เพื่อประเมินอาการและความรุนแรงของผู้ป่วย ข้อบ่งชี้ในการปลดปล่อยผู้ป่วยมีดังนี้

1. มีสภาพจิตใจและอาการทางจิตคงที่ ไม่มีอาการกระสับกระส่าย ไม่เป็นอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น
2. อยู่ในโลกแห่งความเป็นจริง และมีอารมณ์คงที่
3. มีการทรงตัวดีขึ้นและมีการเคลื่อนไหวที่ปกติ
4. มีการรับรู้วัน เวลา สถานที่ บุคคลตามปกติ
5. สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ตามปกติ

รูปภาพแสดงการเปลี่ยนแปลงการผูกมัดผู้ป่วย ตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงปัจจุบัน

1.

2.

3.

4.

5.ปัจจุบัน

CQI เรื่อง การผูกยึดด้วยผ้า Restrain

ตึกผู้ป่วยชาย โรงพยาบาลชุมชน